

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2015

Vyhlásené: 29. 10. 2015

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 4.2025

Obsah dokumentu je právne záväzný.

282

ZÁKON

z 22. septembra 2015

**o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení
vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje odňatie vlastníckeho práva, obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe, zriadenie, obmedzenie, zrušenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe, obmedzenie, zrušenie práv tretích osôb k pozemku alebo ku stavbe, ak je to nevyhnutné pre uskutočnenie stavby alebo opatrenia v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme a na účel podľa osobitných zákonov a za primeranú náhradu.

Podmienky vyvlastnenia

§ 2

(1) Vyvlastnenie možno uskutočniť len

- a) v nevyhnutnej miere,
- b) vo verejnom záujme na účel ustanovený zákonom alebo pre verejnoprospešné stavby podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie, pričom verejný záujem na vyvlastnení sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní,
- c) za primeranú náhradu, a
- d) ak cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom.

(2) Vyvlastnenie musí byť v súlade s cieľmi a zámermi územného plánovania, ktoré sa vo vyvlastňovacom konaní preukazujú záväzným stanoviskom¹⁾ orgánu územného plánovania, ak osobitný predpis neustanovuje inak.^{1a)}

(3) Rozsah vyvlastnenia musí byť primeraný účelu, na ktorý sa vyvlastňuje. Nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí jeho obmedzenie. Ak by obmedzenie vlastníckeho práva bolo pre vyvlastňovaného nepriaznivejšie ako jeho prechod, rozhodne sa o prechode vlastníckeho práva, ak to vyvlastňovaný uplatnil ako námietku najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní, aj keď tento prechod nie je nevyhnutný na dosiahnutie účelu vyvlastnenia. Vyvlastňovaný je ten, proti koho majetku vyvlastnenie smeruje a je vlastníkom alebo

spoluvlastníkom vyvlastňovaného pozemku alebo stavby alebo má k tomuto pozemku alebo k tejto stavbe právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

(4) Ak by vyvlastnením malo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva iba k časti pozemku alebo k časti stavby a vyvlastňovaný by tak nemohol užívať zostávajúcu časť pozemku alebo zostávajúcu časť stavby, alebo by túto časť mohol užívať len s neprimeranými ťažkosťami, rozšíri sa vyvlastnenie aj na zostávajúcu časť pozemku alebo zostávajúcu časť stavby, ak to vyvlastňovaný uplatnil ako námietku najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní, aj keď vyvlastnenie tejto zostávajúcej časti pozemku alebo zostávajúcej časti stavby nie je nevyhnutné na dosiahnutie účelu vyvlastnenia. Využitelnosť zostávajúcej časti pozemku alebo zostávajúcej časti stavby posúdi vyvlastňovací orgán na základe znaleckého posudku.

(5) Neprimeranými ťažkosťami sú najmä

- a) obmedzenie prístupu k zostávajúcej časti pozemku alebo k časti stavby v dôsledku prekážky vytvorenej na vyvlastnenej časti pozemku,
- b) nemožnosť užívať zostávajúcu časť pozemku alebo zostávajúcu časť stavby doterajším spôsobom,
- c) nemožnosť využívať stavbu na zostávajúcej časti pozemku pre odstránenie vyvlastnených stavieb, ktoré tvorili so zostávajúcou stavbou jeden funkčný celok,
- d) obmedzenie využitia inžinierskych sietí na zostávajúcej časti pozemku alebo zostávajúcej časti stavby.

(6) Ak by sa vyvlastnením obmedzilo právo zodpovedajúce vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe takým spôsobom, že oprávnený z práva zodpovedajúceho vecnému bremenu by na základe takého obmedzenia nemohol užívať iný pozemok alebo inú stavbu, ku ktorým sa viaže vecné bremeno, alebo by ich mohol užívať len s neprimeranými ťažkosťami, vyvlastnenie sa uskutoční zrušením práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe, ak túto skutočnosť oprávnený z práva zodpovedajúceho vecnému bremenu uplatnil ako námietku najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní.

(7) Ak by sa vyvlastnením obmedzilo alebo zrušilo právo zodpovedajúce vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe takým spôsobom, že oprávnený z práva zodpovedajúceho vecnému bremenu by na základe takého obmedzenia alebo zrušenia nemohol užívať iný pozemok alebo inú stavbu, s ktorými je spojené právo zodpovedajúce vecnému bremenu, alebo by ju mohol užívať len s neprimeranými ťažkosťami, vyvlastní sa aj pozemok alebo stavba, s ktorou je spojené právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak túto skutočnosť oprávnený z práva zodpovedajúceho vecnému bremenu uplatnil ako námietku najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní.

§ 3

(1) Bezvýslednosť pokusu o nadobudnutie vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe, o zriadenie, obmedzenie, zrušenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku alebo stavbe, obmedzenie, zrušenie práv tretích osôb k pozemku alebo ku stavbe dohodou sa preukazuje

- a) písomným odmietnutím návrhu na uzavretie dohody vyvlastňovaným a písomným zhodnotením spôsobov pokusu vyvlastníteľa o dohodu s vyvlastňovaným; vyvlastníteľ je ten, v prospech koho sa má uskutočniť vyvlastnenie alebo
- b) dôkazom o zaslaní a o doručení návrhu na uzavretie dohody vyvlastňovanému, najmä doručenkou, ak bol vyvlastňovaný nečinný v lehote 90 dní odo dňa, keď mu bol návrh na uzavretie dohody doručený, ak osobitné zákony neustanovujú inú lehotu.³⁾

(2) Splnenie podmienky podľa odseku 1 sa nevyžaduje, ak je

- a) vyvlastňovaný neznámy alebo ak nie je známe miesto jeho trvalého pobytu alebo sídlo,
- b) vyvlastňovaný obmedzený v zmluvnej voľnosti zákonmi, rozhodnutím súdu alebo rozhodnutím iného orgánu verejnej moci, ktorým sa mu zakazuje previesť vlastnícke právo k pozemku alebo ku stavbe na iného, alebo
- c) hodnovernosť údajov v katastri nehnuteľnosti spochybnená podľa osobitného zákona.

(3) Písomný návrh na uzavretie dohody, ktorou chce vyvlastniť dosiahnuť cieľ vyvlastnenia dohodou, musí obsahovať návrh náhrady za nadobudnutie, obmedzenie alebo zrušenie práva k pozemku alebo ku stavbe, ku ktorému vyvlastniť priloží

- a) upozornenie o tom že, ak vyvlastňovaný neodpovie na návrh na uzavretie dohody v lehote 90 dní odo dňa jeho doručenia, ak osobitné zákony neustanovujú inú lehotu, považuje sa návrh na uzavretie dohody za odmietnutý,
- b) upozornenie o tom, že ak nedôjde k uzavretiu dohody, vlastnícke právo, ktoré je predmetom návrhu na uzavretie dohody, môže byť predmetom vyvlastnenia vo vyvlastňovacom konaní,
- c) odôvodnenie verejného záujmu na uskutočnenie účelu vyvlastnenia a rozsah vyvlastnenia s odôvodnením,
- d) oznámenie miesta, času a spôsobu nahliadnutia do geometrického plánu vymedzujúceho časť pozemku, ak je predmetom dohody len časť pozemku, a do znaleckého posudku, ktorý bol podkladom na určenie náhrady.

(4) Ak ide o výkup stavby na bývanie, súčasťou písomného návrhu na uzavretie dohody je aj ponuka zabezpečenia náhradného bývania (§ 15 ods. 7).

(5) Ak vyvlastňovaný požiadal vyvlastniteľa o náhradu za výkup stavby na bývanie obstaraním bytu alebo rodinného domu kúpou alebo výstavbou, súčasťou opakovaného písomného návrhu na uzavretie dohody sú aj podmienky obstarania náhradného bytu alebo náhradného rodinného domu a podmienky prevodu vlastníckeho práva k nemu. To sa nevzťahuje na vyvlastnenie podľa osobitných zákonov.³⁾

(6) Písomný návrh na uzavretie dohody sa doručuje doporučene do vlastných rúk vlastníčkovi pozemku alebo vlastníčkovi stavby, alebo jeho splnomocnencovi na preberanie zásielok.

(7) Vyvlastňovaný je povinný umožniť znalcovi vykonať miestnu ohliadku pozemku alebo stavby potrebnú na vypracovanie znaleckého posudku; ak tak neurobí znalec, môže vypracovať znalecký posudok aj podľa údajov, ktoré možno zaobstarať inak.

(8) Náklady spojené s vyhotovením znaleckého posudku predloženého k návrhu na uzavretie dohody znáša vyvlastniť.

(9) Ak vyvlastňovaný prijme návrh na uzavretie dohody, vyvlastniť znáša náklady spojené s jej uzavretím a náklady súvisiace s vkladom do katastra nehnuteľností,⁴⁾ najmä odmenu notára a správne poplatky.

§ 4

Náhrada za vyvlastnenie

(1) Vyvlastnenému patrí za vyvlastnenie primeraná náhrada, ktorá sa poskytuje v peniazoch.

(2) Ak je možné majetkové vyrovnanie za vyvlastnený pozemok alebo za vyvlastnenú stavbu pridelením náhradného pozemku alebo náhradnej stavby a vyvlastňovaný s tým súhlasí, tento spôsob vyrovnania má prednosť pred poskytnutím náhrady v peniazoch. Tento spôsob vyrovnania sa nevzťahuje na vyvlastnenie podľa osobitných zákonov.³⁾

(3) Podkladom na určenie náhrady za vyvlastnenie je všeobecná hodnota pozemku alebo všeobecná hodnota stavby, alebo všeobecná hodnota práva zodpovedajúceho vecnému bremenu; tá sa určí na základe znaleckého posudku nie staršieho ako dva roky. Náhrada za vyvlastnenie nesmie byť nižšia ako všeobecná hodnota určená znaleckým posudkom.

(4) Náhrada za vyvlastnenie nehnuteľností, ktorých hodnovernosť údajov o vlastníckom práve bola podľa osobitného predpisu spochybnená z dôvodu duplicitného vlastníctva vyvlastniteľa a iných osôb evidovaných v katastri nehnuteľností, sa zloží maximálne vo výške všeobecnej hodnoty určenej znaleckým posudkom za celý pozemok, a to bez ohľadu na výšku podielov jednotlivých vlastníkov zapísaných v katastri nehnuteľností.

(5) Ak najneskôr pri prerokovaní návrhu vyvlastniteľa na vyvlastnenie na ústnom pojednávaní účastník konania alebo iná oprávnená osoba namieta skutočnosti, ktoré sú obsahom znaleckého posudku priloženého k návrhu podľa § 9 ods. 2 písm. f), vyvlastňovací orgán zabezpečí odborné vyjadrenie alebo vysvetlenie znalca na účel posúdenia skutočností, ktoré sú dôležité na rozhodnutie o sume náhrady za vyvlastnenie. Náklady spojené s vyhotovením odborného vyjadrenia alebo vysvetlenia znalca sú trovami konania, ktoré znáša vyvlastniteľ.

(6) Súčasťou náhrady za vyvlastnenie je aj náhrada účelne vynaložených nákladov, ktoré vzniknú vyvlastnenému alebo inému účastníkovi konania v dôsledku alebo v súvislosti s vyvlastňovacím konaním, ako aj vyvlastnením, ktorý si náhradu týchto nákladov uplatňuje.

(7) Za účelne vynaložené náklady, ktoré vzniknú v dôsledku alebo v súvislosti s vyvlastňovacím konaním, ako aj vyvlastnením, sa považujú najmä

- a) náklady na presťahovanie hnutel'neho majetku alebo poľnohospodárskych kultúr z vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby,
- b) náklady spojené so zmenou trvalého bydliska, náklady spojené so zmenou sídla alebo so zmenou miesta podnikania,
- c) náklady spojené s prekládkou technickej infraštruktúry, ktoré vzniknú v dôsledku obmedzenia alebo zrušenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu,
- d) súdne poplatky, správne poplatky, ako aj odmena notára, ktoré vyvlastňovaný alebo iná oprávnená osoba preukázateľne vynaloží v súvislosti s vyvlastnením.

(8) Sumu náhrady nákladov podľa odseku 6 je povinný preukázať ten účastník konania, ktorý ich uplatnil.

§ 5

(1) Ak je s vlastníctvom vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby spojené vecné bremeno, od ktorého závisí riadne užívanie iného pozemku alebo inej stavby, poskytne sa oprávnenému z vecného bremena pri jeho obmedzení alebo pri jeho zrušení náhrada za vyvlastnenie zodpovedajúca všeobecnej hodnote práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Obdobne sa postupuje pri obmedzení alebo pri zrušení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu bez toho, aby súčasne došlo k vyvlastneniu pozemku alebo stavby, s ktorej vlastníctvom je spojené vecné bremeno.

(2) Pri zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sa poskytne oprávnenému z vecného bremena za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe, s ktorých vlastníctvom bude spojené vecné bremeno, náhrada za vyvlastnenie zodpovedajúca rozsahu tohto obmedzenia.

§ 6

(1) Náhradu za odňatie vlastníckeho práva poskytne vyvlastiteľ vyvlastnenému jednorazovo, spôsobom určeným v rozhodnutí o vyvlastnení a v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení, ak osobitný zákon neustanovuje inak.⁵⁾

(2) Náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva poskytne vyvlastiteľ vyvlastnenému v lehote určenej v rozhodnutí o vyvlastnení.

(3) Ak sa poskytuje náhrada za vyvlastnenie stavby na bývanie obstaraním bytu alebo rodinného domu kúpou alebo výstavbou, náhradu poskytne vyvlastiteľ v lehote dvoch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení. Do poskytnutia náhrady je vyvlastnený oprávnený bezodplatne užívať vyvlastnenú nehnuteľnosť primerane doterajším spôsobom. Vyvlastnený znáša náklady spojené s bežným užívaním vyvlastnenej nehnuteľnosti. Ak ide o asanovanú nehnuteľnosť, poskytne sa vyvlastňovanému náhrada nájomného. Ak je náhradou obstaranie bytu alebo rodinného domu kúpou alebo výstavbou, nadobúdateľ vykúpenej nehnuteľnosti uhrádza osobe z asanovaného bytu alebo rodinného domu nájomné alebo podnájomné za dočasné bývanie až do presťahovania do obstaraného bytu alebo rodinného domu.

(4) Ak na vyvlastňovanom pozemku alebo na vyvlastňovanej stavbe viaznu vecné práva zapísané v katastri nehnuteľností, vyvlastiteľ zloží náhradu za vyvlastnený pozemok alebo za vyvlastnenú stavbu na účet cudzích prostriedkov vyvlastňovacieho orgánu do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení.

(5) Ak vyvlastiteľ k návrhu podľa § 9 ods. 1 nepriloží dohodu vyvlastňovaného o rozdelení náhrady s tretími osobami [§ 9 ods. 2 písm. g)], ktorým na vyvlastňovanom pozemku alebo na vyvlastňovanej stavbe viaznu vecné práva, ktoré vyvlastnením zaniknú, vyvlastňovací orgán uspokojí prihlásené pohľadávky tretích osôb podľa ich výšky. Ak úhrnná výška pohľadávok prevyšuje náhradu za vyvlastnený pozemok alebo za vyvlastnenú stavbu, vyvlastňovací orgán uspokojí prihlásené pohľadávky pomerne. Ak je náhrada za vyvlastnený pozemok alebo za vyvlastnenú stavbu vyššia ako celkový úhrn prihlásených pohľadávok, poukáže vyvlastňovací orgán zvyšnú časť náhrady vyvlastňovanému.

(6) Náhradu za vyvlastnenie, ktorú nemožno vyplatiť z dôvodu, že do právoplatnosti rozhodnutia nebolo právoplatne skončené konanie o dedičstve alebo súdne konanie, alebo nebola právoplatne skončená exekúcia, ktorých predmetom je vlastníctvo vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby, zloží vyvlastiteľ v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení do úschovy na súde, v obvode ktorého sa nachádza pozemok alebo stavba.

(7) Náhradu za vyvlastnenie pozemku okrem lesného pozemku alebo za vyvlastnenie stavby, ktorú nemožno vyplatiť z dôvodu, že vyvlastňovaný alebo iná oprávnená osoba nie je známa, alebo nie je známa adresa jej trvalého pobytu alebo adresa jej sídla, zloží vyvlastiteľ v lehote podľa odseku 1 alebo odseku 2 do úschovy Slovenskému pozemkovému fondu podľa osobitného zákona.⁶⁾

(8) Náhradu za vyvlastnenie lesných pozemkov zloží vyvlastiteľ správcovi lesných pozemkov podľa osobitného predpisu,⁷⁾ ktorý naloží s prijatou náhradou za vyvlastnenie lesných pozemkov rovnako ako Slovenský pozemkový fond.

(9) Náhradu za vyvlastnenie nehnuteľností, ktorých hodnovernosť údajov zapísaných v katastri nehnuteľností je spochybnená podľa osobitného predpisu, zloží vyvlastiteľ v lehote podľa odsekov 1 a 2 na súde, v ktorého obvode sa nehnuteľnosť nachádza.

Vyvlastňovacie konanie

§ 7

Vyvlastňovacie orgány

(1) Na konanie o vyvlastnení je príslušný regionálny úrad Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky (ďalej len „regionálny úrad“), v územnom obvode ktorého sa nachádza pozemok alebo stavba, o ktorej sa má konať, ak osobitný zákon neustanovuje inak.⁸⁾

(2) Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“)

- a) vykonáva štátnu správu v druhom stupni vo veciach vyvlastnenia, v ktorých vo vyvlastňovacom konaní v prvom stupni koná regionálny úrad ako vyvlastňovací orgán,
- b) určuje, ktorý príslušný vyvlastňovací orgán uskutoční vyvlastňovacie konanie a vydáva rozhodnutie o vyvlastnení, ak sa pozemky alebo stavby, ktoré sú predmetom vyvlastnenia, nachádzajú v územnom obvode viacerých regionálnych úradov ako vyvlastňovacích orgánov,
- c) určuje, ktorý príslušný vyvlastňovací orgán uskutoční vyvlastňovacie konanie a vydáva rozhodnutie o vyvlastnení, ak je vyvlastniteľom alebo iným účastníkom vyvlastňovacieho konania regionálny úrad, ktorý je príslušným na vyvlastňovacie konanie,
- d) koordinuje uplatňovanie tohto zákona inými štátnymi orgánmi vykonávajúcimi pôsobnosť vyvlastňovacieho orgánu podľa osobitných predpisov,⁸⁾
- e) vyjadruje sa pri prevode majetku štátu podľa osobitného zákona,⁹⁾ či sú splnené podmienky na vyvlastnenie podľa tohto zákona,
- f) riadi, kontroluje a metodicky usmerňuje činnosť regionálnych úradov ako vyvlastňovacích orgánov.

§ 8

Účastníci vyvlastňovacieho konania

(1) Účastníkmi vyvlastňovacieho konania sú:

- a) vyvlastniteľ,
- b) vyvlastňovaný,
- c) správca konkurznej podstaty,
- d) osoba, ktorej právo môže byť vyvlastnením priamo dotknuté.

(2) Ak je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby vlastník, ktorý je neznámy alebo nie je známe miesto jeho trvalého pobytu alebo sídlo, účastníkom vyvlastňovacieho konania je Slovenský pozemkový fond a ak ide o lesný pozemok jeho správca podľa osobitného predpisu.⁷⁾

(3) Ak vyvlastňovaný zomrie alebo je vyhlásený za mŕtveho a vlastníctvo vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby je predmetom dedičského konania, účastníkmi vyvlastňovacieho konania sú účastníci konania o dedičstve, a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu o dedičstve.

(4) Ak vlastnícke právo k vyvlastňovanému pozemku alebo vyvlastňovanej stavbe je predmetom súdneho konania, účastníkmi vyvlastňovacieho konania sú účastníci súdneho konania, a to až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu.

(5) Ak je k vyvlastňovanému pozemku alebo k vyvlastňovanej stavbe v katastri nehnuteľností

zapísané vlastníctvo viacerých vlastníkov, účastníkmi vyvlastňovacieho konania sú osoby, ktorým vlastníctvo k takémuto pozemku alebo k takejto stavbe vyplýva zo zápisu v liste vlastníctva alebo na základe listín predložených katastru nehnuteľností, a to až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu alebo dohody, kto z týchto osôb je vlastníkom.

(6) Ak vlastník vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho a pozemok alebo stavba nebola predmetom dedičského konania, účastníkmi vyvlastňovacieho konania sú osoby, ktoré preukážu, že ako dedičia prichádzajú do úvahy. Vyvlastniateľ však nie je povinný zisťovať domnelých dedičov. Domnelých dedičov až do právoplatnosti rozhodnutia súdu o dedičstve podľa odseku 3 zastupuje Slovenský pozemkový fond.

(7) Slovenský pozemkový fond alebo správca podľa odseku 2 je účastníkom vyvlastňovacieho konania aj vtedy, ak podľa osobitného zákona⁹⁾ vyvlastňovaný pozemok alebo vyvlastňovaná stavba nebola vydaná oprávnenej osobe z dôvodu, že sa nerozhodlo o oprávnenej osobe, a to až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa určí oprávnená osoba.

§ 9

Začatie vyvlastňovacieho konania

(1) Vyvlastňovacie konanie sa začína len na písomný návrh vyvlastniateľa.

(2) Návrh musí obsahovať

a) údaje o vyvlastniateľovi, a to

1. meno a priezvisko, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu (ďalej len „osobné údaje“) vyvlastniateľa, ak je vyvlastniateľom fyzická osoba,
2. obchodné meno, adresu trvalého pobytu a adresu sídla, ak miesto podnikania nie je totožné s miestom trvalého pobytu, ak je vyvlastniateľom fyzická osoba – podnikateľ,
3. názov, sídlo a identifikačné číslo organizácie a údaje o zápise v obchodnom registri alebo inom obdobnom registri, ak je vyvlastniateľom právnická osoba,

b) údaje o vyvlastňovanom, a to

1. dostupné osobné údaje, ak je vyvlastňovaným fyzická osoba,
2. obchodné meno, adresu trvalého pobytu a adresu sídla, ak miesto podnikania nie je totožné s miestom trvalého pobytu, ak je vyvlastňovaným fyzická osoba – podnikateľ,
3. názov, sídlo a identifikačné číslo organizácie a údaje o zápise v obchodnom registri alebo inom obdobnom registri, ak je vyvlastňovaným právnická osoba,

c) údaje o tretej osobe, ktorej právo môže byť vyvlastnením priamo dotknuté, a to

1. osobné údaje, ak je tretia osoba fyzickou osobou,
2. obchodné meno, adresu trvalého pobytu a adresu sídla, ak miesto podnikania nie je totožné s miestom trvalého pobytu, ak je tretou osobou fyzická osoba – podnikateľ,
3. názov, sídlo a identifikačné číslo organizácie a údaje o zápise v obchodnom registri alebo inom obdobnom registri, ak je tretou osobou právnická osoba,

d) označenie pozemku alebo označenie stavby, alebo ich častí, ktoré sú predmetom vyvlastnenia, a to podľa údajov katastra nehnuteľností¹⁰⁾ alebo podľa pozemkovej knihy, alebo inej obdobnej evidencie, alebo vyplývajúce z iných listín preukazujúcich vlastníctvo s identifikáciou parcely alebo s písomnou identifikáciou o stave údajov katastra nehnuteľností pozemku a podľa geometrického plánu, ak nehnuteľnosť, ktorá je predmetom vyvlastnenia, nie je zobrazená v katastrálnej mape, alebo ak je predmetom vyvlastnenia časť pozemku alebo časť stavby už zobrazenej v katastrálnej mape alebo pri zriadení vecného bremena k časti pozemku alebo k časti stavby,

- e) prehľad práv tretích osôb zapísaných v katastri nehnuteľností alebo v pozemkovej knihe, alebo inej obdobnej evidencii, alebo, ktoré sú vyvlastiteľovi známe, ktoré sa viažu k pozemku alebo ku stavbe, ktorých sa vyvlastnenie týka, s osobitným označením tých práv, pri ktorých sa navrhuje obmedzenie alebo zánik súčasne s rozhodnutím o vyvlastnení,
- f) údaj o sume predpokladanej náhrady za vyvlastnenie, ktorá pozostáva zo všeobecnej hodnoty pozemku alebo stavby, alebo všeobecnej hodnoty práva zodpovedajúceho vecnému bremenu určenej znaleckým posudkom,
- g) dohodu vyvlastňovaného o rozdelení náhrady s tretími osobami, ktorým na vyvlastňovanom pozemku alebo na vyvlastňovanej stavbe viaznu vecné práva zanikajúce vyvlastnením, pokiaľ táto dohoda bola uzavretá pred podaním návrhu na vyvlastnenie a vyvlastiteľ má túto dohodu k dispozícii,
- h) vymedzenie účelu, na ktorý sa vyvlastnenie vo verejnom záujme navrhuje a odôvodnenie návrhu vyvlastníteľa na vyvlastnenie,
- i) opis skutočností nasvedčujúcich tomu, že sú splnené podmienky vyvlastnenia podľa § 2,
- j) údaj o tom, v akej predpokladanej lehote vyvlastiteľ začne s užívaním vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby na uskutočnenie účelu vyvlastnenia; ak ide o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe vyvlastnením, aj čas tohto obmedzenia.

(3) K návrhu vyvlastníteľa priloží

- a) údaje podľa osobitného predpisu^{10a)} potrebné na účel overenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a výpis z pozemkovej knihy, alebo inej obdobnej evidencie s identifikáciou parciel podľa katastra nehnuteľností, ak vlastnícke právo k nehnuteľnosti nie je zapísané na liste vlastníctva,
- b) iné verejné listiny preukazujúce vlastnícke právo a iné vecné práva k pozemku alebo ku stavbe, ktorá sa navrhuje vyvlastniť, ak ich nemožno zistiť z údajov uvedených v katastri nehnuteľností,
- c) grafickú a písomnú identifikáciu parciel, ak pozemky a stavby nie sú zobrazené v katastrálnej mape,
- d) geometrický plán, ak sa navrhuje vyvlastniť časť pozemku,
- e) dôkaz o tom, že pokus o nadobudnutie práva k pozemku alebo ku stavbe dohodou bol bezvýsledný,
- f) znalecký posudok o všeobecnej hodnote pozemku alebo stavby alebo všeobecnej hodnoty práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nie starší ako dva roky,
- g) dokument, ktorým sa preukazuje súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania podľa § 2 ods. 2,
- h) iné listiny, ktoré sú potrebné na jednoznačné určenie obsahu a rozsahu vyvlastnenia.

(4) Z dôvodu hospodárnosti vyvlastňovacieho konania vo veciach, ktoré majú vzájomnú súvislosť v predmete vyvlastňovania alebo osobe vyvlastňovaného, môže vyvlastníteľ podať spoločný návrh na spoločné ústne prejednanie veci. V takom prípade vyvlastňovací orgán podľa povahy veci vydá spoločné rozhodnutie o vyvlastnení alebo samostatné rozhodnutia o vyvlastnení na každého vyvlastňovaného. Ak vyvlastňovací orgán spojí vec v spoločnom rozhodnutí o vyvlastnení, sú právoplatnosť a postup pri opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu o vyvlastnení posudzované osobitne pri jednotlivých vyvlastňovaných.

(5) Ak má vyvlastníteľ vedomosť o tom, že vyvlastňovací orgán má k dispozícii dokument, ktorý má tvoriť podľa tohto zákona prílohu návrhu, vyvlastníteľ nie je povinný k návrhu tento dokument

priložiť, postačí ak naň v návrhu odkáže. Ak vyvlastňovací orgán tento dokument nemá k dispozícii alebo je potrebný na iné konanie, alebo ak ho na účely daného konania nemôže sprístupniť z dôvodu ochrany práv tretích osôb, vyvlastňovací orgán vyzve vyvlastniteľa na doplnenie návrhu o tento dokument.

§ 10

(1) Vyvlastňovací orgán je povinný informovať verejnosť na svojej úradnej tabuli a na svojom webovom sídle o začatí vyvlastňovacieho konania do 15 dní odo dňa doručenia návrhu a o skončení vyvlastňovacieho konania do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení.

(2) Vyvlastňovací orgán v takejto informácii uvedie

- a) účel vyvlastnenia,
- b) údaje o vyvlastniteľovi v rozsahu údajov podľa § 9 ods. 2 písm. a),
- c) katastrálne územie,
- d) parcelné číslo pozemku a súpisné číslo stavby, ktoré sú predmetom vyvlastnenia.

(3) Informácie podľa odseku 2 zverejní na svojej úradnej tabuli a na svojom webovom sídle obec, ak ho má zriadené, v ktorej katastrálnom území sa vyvlastňovaný pozemok alebo vyvlastňovaná stavba nachádza.

(4) Vyvlastňovací orgán je povinný písomne oznámiť začatie vyvlastňovacieho konania všetkým účastníkom vyvlastňovacieho konania, zúčastneným osobám a príslušnému okresnému úradu na úseku katastra nehnuteľností do 15 dní odo dňa doručenia návrhu. Oznámenie o začatí vyvlastňovacieho konania musí obsahovať údaje o pozemku alebo stavbe podľa osobitného zákona.¹⁰⁾

(5) Ak návrh neposkytuje dostatočný podklad na posúdenie splnenia podmienok vyvlastnenia, vyzve vyvlastňovací orgán vyvlastniteľa, aby návrh v primeranej lehote doplnil potrebnými údajmi alebo podkladmi, a upozorní ho, že inak vyvlastňovacie konanie zastaví.

(6) Vyvlastňovací orgán vyzve osoby, ktoré majú k vyvlastňovanému pozemku alebo k vyvlastňovanej stavbe vecné práva zapísané v katastri nehnuteľností, aby v lehote desiatich dní odo dňa doručenia výzvy prihlásili vyvlastňovaciemu orgánu svoje nároky s určením ich výšky voči náhrade za vyvlastnenie a súčasne ich upozorní, že na neprihlásené nároky alebo na nároky prihlásené po lehote neprihliada. Spolu s prihláškou sú tieto osoby povinné predložiť vyvlastňovaciemu orgánu doklad o tom, že v prospech prihláseného nároku bolo zriadené na vyvlastňovanom pozemku alebo vyvlastňovanej stavbe vecné právo.

(7) Oznámenie o začatí vyvlastňovacieho konania podľa odseku 4 sa doručuje účastníkom vyvlastňovacieho konania doporučené do vlastných rúk.

(8) Odo dňa doručenia oznámenia o začatí vyvlastňovacieho konania až do právoplatnosti skončenia vyvlastňovacieho konania je vyvlastňovaný povinný zdržať sa nakladania s vyvlastňovaným pozemkom alebo s vyvlastňovanou stavbou okrem práva uzavrieť nájomnú zmluvu. Právne úkony, ktorými vyvlastňovaný poruší túto povinnosť, okrem práva uzavrieť nájomnú zmluvu, sú neplatné; to neplatí pri zmluve uzavretej s vyvlastniteľom.

(9) Vyvlastňovací orgán písomne v lehote desiatich dní odo dňa doručenia oznámenia o začatí vyvlastňovacieho konania podľa odseku 8 oznámi príslušnému okresnému úradu na úseku katastra nehnuteľností, na účely zápisu poznámky do katastra nehnuteľností, deň, od ktorého sa vyvlastňovanému zakazuje nakladať s pozemkom alebo so stavbou.¹²⁾ Ak zanikne zákaz nakladania

s pozemkom alebo so stavbou podľa odseku 8, vyvlastňovací orgán bezodkladne písomne oznámi okresnému úradu na úseku katastra nehnuteľností túto skutočnosť.

(10) Vyvlastňovací orgán nariadi vždy ústne pojednávanie o návrhu.

(11) Vyvlastňovací orgán písomne oznámi účastníkom vyvlastňovacieho konania a zúčastneným osobám termín uskutočnenia ústneho pojednávania o návrhu najmenej 15 dní vopred.

(12) Námietky proti vyvlastneniu musia účastníci vyvlastňovacieho konania, ako aj zúčastnené osoby uplatniť najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní. Na námietky uplatnené neskôr, na námietky, ktoré sa pri prerokúvaní územnoplánovacej dokumentácie zamietli alebo ktoré mohli byť pri tomto prerokúvaní uplatnené a uplatnené neboli, sa neprihliada. Na túto skutočnosť musí upozorniť vyvlastňovací orgán účastníkov konania a zúčastnené osoby v oznámení o začatí vyvlastňovacieho konania.

(13) Účastník vyvlastňovacieho konania môže uplatniť námietku predpojatosti, ktorá obsahuje skutočnosti nasvedčujúce vylúčenie zamestnanca vyvlastňovacieho orgánu, najneskôr na ústnom pojednávaní alebo do 30 dní odo dňa, keď sa o týchto skutočnosti dozvedel. V námietke predpojatosti musí byť uvedené proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť zamestnanec vyvlastňovacieho orgánu vylúčený, a kedy sa účastník vyvlastňovacieho konania podávajúci námietku predpojatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Vyvlastňovací orgán poučí účastníka vyvlastňovacieho konania o možnosti uplatniť námietku predpojatosti v oznámení o začatí vyvlastňovacieho konania.

§ 11

(1) Ak sa vo vyvlastňovacom konaní preukáže, že nie sú splnené podmienky vyvlastnenia, vyvlastňovací orgán návrh zamietne. Vyvlastňovací orgán doručí rozhodnutie o zamietnutí návrhu príslušnému okresnému úradu na úseku katastra nehnuteľností do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti.

(2) Vyvlastňovaný alebo iná oprávnená osoba má voči vyvlastniteľovi pri zamietnutí návrhu nárok na náhradu škody a účelne vynaložených nákladov, ktoré jej vznikli v súvislosti s vyvlastňovacím konaním alebo v jeho dôsledku. Ak nedôjde k dohode medzi vyvlastňovaným a vyvlastniteľom o uspokojení týchto nárokov a ich výške, rozhodne súd.

§ 12

Zastavenie vyvlastňovacieho konania

(1) Vyvlastňovací orgán zastaví vyvlastňovacie konanie, ak

- a) vyvlastniteľ vezme návrh späť,
- b) v priebehu vyvlastňovacieho konania uzavrú vyvlastniteľ a vyvlastňovaný písomnú dohodu o získaní práva k pozemku alebo ku stavbe potrebného na uskutočnenie účelu vyvlastnenia.

(2) K späťvzatiu návrhu vyvlastniteľom sa nevyžaduje súhlas ostatných účastníkov konania.

(3) Proti rozhodnutiu o zastavení vyvlastňovacieho konania vydanému podľa odseku 1 sa nemožno odvolať.

(4) Vyvlastňovací orgán doručí rozhodnutie o zastavení vyvlastňovacieho konania príslušnému okresnému úradu na úseku katastra nehnuteľností do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti. Rozhodnutie o zastavení vyvlastňovacieho konania musí obsahovať údaje o pozemku alebo stavbe podľa osobitného zákona.¹⁰⁾

(5) Ak vyvlastňovací orgán zastaví vyvlastňovacie konanie z dôvodu späťvzatia návrhu, má

vyvlastňovaný alebo iná oprávnená osoba voči vyvlastniteľovi nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla vyvlastňovacím konaním alebo v jeho dôsledku. Ak nedôjde k dohode medzi vyvlastňovaným a vyvlastniteľom o uspokojení nárokov na náhradu škody a ich výške, rozhodne o nich súd.

§ 13

Rozhodnutie o vyvlastnení

(1) Ak sú splnené podmienky vyvlastnenia ustanovené týmto zákonom, vyvlastňovací orgán rozhodne samostatnými výrokmi o vyvlastnení práv k pozemku alebo ku stavbe a o náhrade za vyvlastnenie a o spôsobe jej úhrady, ak § 13a neustanovuje inak.

(2) Výrokmi o vyvlastnení práv k pozemku alebo ku stavbe vyvlastňovací orgán

- a) určí účel vyvlastnenia vo verejnom záujme,
- b) rozhodne o
 1. prechode vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe,
 2. obmedzení vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe alebo
 3. vzniku, obmedzení, alebo zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe potrebného na uskutočnenie stavby, alebo opatrenia vo verejnom záujme; opatrením vo verejnom záujme je opatrenie vydané na účel ochrany života, zdravia, bezpečnosti štátu, životného prostredia, nerastného bohatstva, jaskýň, podzemných vôd, prírodných liečivých zdrojov, vodných tokov, kultúrneho dedičstva, ako aj dokončených alebo nedokončených stavieb vo verejnom záujme.
- c) rozhodne o obmedzení alebo zániku práv tretích osôb, len ak by ďalší výkon týchto práv bránil alebo podstatne obmedzoval dosiahnutie účelu, na ktorý sa má vyvlastniť,
- d) rozhodne o rozšírení predmetu vyvlastnenia, ak je to odôvodnené podľa § 2 ods. 4 až 7 ,
- e) určí, v akej lehote a akým spôsobom je vyvlastniteľ povinný začať s užívaním pozemku alebo stavby na účel, na ktorý sa vyvlastnila,
- f) rozhodne o námietkach účastníkov vyvlastňovacieho konania týkajúcich sa vyvlastnenia, ak boli uplatnené,
- g) rozhodne o povinnosti nahradiť trovy konania.

(3) Výrokmi o náhrade za vyvlastnenie vyvlastňovací orgán

- a) určí primeranú náhradu za vyvlastnenie, ktorá prislúcha jednotlivým vyvlastneným a určí lehotu podľa § 6 ods. 1, 2 alebo ods. 3 a spôsob jej zaplatenia, ak nedôjde medzi vyvlastniteľom a vyvlastňovaným k dohode o náhrade za vyvlastnenie, vyvlastňovací úrad určí náhradu za vyvlastnenie v sume zodpovedajúcej všeobecnej hodnote pozemku alebo stavby, alebo všeobecnej hodnote práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na základe znaleckého posudku [§ 9 ods. 2 písm. f)]; s požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkáže vyvlastneného bez prerušenia konania na súd,
- b) rozhodne o prihlásených nárokoch tretích osôb, ktoré majú k vyvlastnenému pozemku alebo k vyvlastnenej stavbe vecné práva zapísané v katastri nehnuteľností s určením sumy, v akej majú byť uspokojené z náhrady za vyvlastnenie pozemku alebo stavby.

(4) Rozhodnutie o vyvlastnení musí obsahovať aj

- a) údaje vyvlastníteľa a vyvlastneného v rozsahu údajov podľa § 9 ods. 2 písm. a) a b),
- b) označenie vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby, alebo ich častí v rozsahu údajov podľa § 9 ods. 2 písm. d),

- c) označenie geometrického plánu, ktorý je podkladom na vyvlastnenie, ak sa navrhuje vyvlastniť časť pozemku alebo časť stavby, alebo ak sa vo vyvlastňovacom konaní navrhuje zlúčenie viacerých pozemkov alebo ich častí, ktoré sú predmetom vyvlastnenia,
- d) poučenie o možnostiach a podmienkach zrušenia vyvlastnenia,
- e) ďalšie náležitosti rozhodnutia, ktoré sú potrebné na jednoznačné určenie obsahu a rozsahu vyvlastnenia a jeho náhrady.

(5) Rozhodnutie o vyvlastnení nemožno účastníkom vyvlastňovacieho konania oznámiť ústnym vyhlásením.

(6) Vyvlastňovací orgán doručí rozhodnutie o vyvlastnení príslušnému okresnému úradu na úseku katastra nehnuteľností do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti. Rozhodnutie o vyvlastnení musí obsahovať údaje o pozemku alebo stavbe podľa osobitného zákona.¹⁰⁾

§ 13a

Medzitýmne rozhodnutie

(1) Vyvlastňovací orgán môže vydať medzitýmne rozhodnutie, ktorým rozhodne o vyvlastnení práv k pozemku alebo ku stavbe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.^{12a)}

(2) Po nadobudnutí právoplatnosti medzitýmneho rozhodnutia vydá vyvlastňovací orgán rozhodnutie, ktorým rozhodne o zvyšku veci.

§ 14

(1) Na preskúmanie výrokov podľa § 13 ods. 2 v odvolacom konaní je príslušné Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 2 písm. a). Zrušením výroku podľa § 13 ods. 2 stráca platnosť aj výrok podľa § 13 ods. 3.

(2) Včas podané odvolanie proti výroku podľa § 13 ods. 3 nemá odkladný účinok. Na preskúmanie výrokov podľa § 13 ods. 3 je príslušný súd. Žaloba, ktorou sa účastník konania domáha preskúmania výroku podľa § 13 ods. 3 v súdnom konaní, musí byť podaná v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení; zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

§ 15

Účinky vyvlastnenia

(1) Dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení prechádza na vyvlastniteľa vlastnícke právo k pozemku alebo ku stavbe, alebo v jeho prospech vzniká, obmedzuje sa, alebo zaniká právo zodpovedajúce vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe, alebo v jeho prospech sa obmedzuje, alebo zaniká iné právo k pozemku alebo ku stavbe, alebo sa na pozemku alebo na stavbe zriaďujú iné opatrenia.

(2) Právoplatnosťou rozhodnutia o vyvlastnení zanikajú

- a) záložné právo, ktoré sa viaže k pozemku alebo ku stavbe,
- b) exekučné záložné právo, ktoré sa viaže k pozemku alebo ku stavbe,
- c) daňové záložné právo, ktoré sa viaže k pozemku alebo ku stavbe,
- d) práva účastníkov konkurzného konania, ktoré sa viažu k pozemku alebo ku stavbe,
- e) vecné bremeno k pozemku alebo ku stavbe okrem zákonného vecného bremena,
- f) predkupné právo, ak má účinky vecného práva,

g) nájom pozemku, stavby alebo ich častí.

(3) Na základe právoplatného rozhodnutia o vyvlastnení príslušný okresný úrad na úseku katastra nehnuteľností vykoná výmaz práv uvedených v odseku 2 v katastri nehnuteľností.

(4) Vyvlastňovací orgán rozhodne, že právne vzťahy podľa odseku 2 nezanikajú, ak verejný záujem vyžaduje, aby aj po vyvlastnení pozemok alebo stavbu naďalej zafažovali alebo ak ďalší výkon práv vyplývajúcich z týchto právnych vzťahov nebráni ani podstatne neobmedzuje dosiahnutie účelu, na ktorý sa má pozemok alebo stavba vyvlastniť.

(5) Vyvlastnením nezaniká

a) nájom bytu alebo nebytového priestoru,

b) právo užívať byt, ktoré nadobudol účastník vyvlastňovacieho konania pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení z iného právneho vzťahu ako z nájmu, najmä z práva zodpovedajúceho vecnému bremenu alebo zo zmluvy o výpožičke.

(6) Odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení môže vyvlastniteľ vypovedať nájom bytu, ak ďalšie užívanie bytu nájomcom bráni účelu vyvlastnenia; to sa primerane vzťahuje aj na vypovedanie práva užívať byt, ktorý je užívaný podľa odseku 5 písm. b).

(7) Nájomca bytu má pri vypovedaní nájmu podľa odseku 6 právo na zabezpečenie nájmu náhradného bytu, ktorý je veľkosťou obytnej plochy, vybavením, umiestnením a nájomným primeraný bytu, ktorému nájom skončí na základe výpovede, a to s prihliadnutím na životné a pracovné potreby nájomcu a členov jeho domácnosti. Nájom bytu sa neskočí skôr, než vyvlastniteľ poskytne takýto náhradný byt. Na požiadanie nájomcu je vyvlastniteľ povinný uhradiť nájomcovi nevyhnutné výdavky spojené so sťahovaním. Právo vypovedať nájom bytu nie je dotknuté.

(8) Právo na zabezpečenie nájmu náhradného bytu podľa odseku 7 sa vzťahuje aj na toho, kto užíva byt podľa odseku 5 písm. b).

(9) Odsek 5 písm. a) a odseky 6 a 7 sa nevzťahujú na vyvlastnenie podľa osobitných zákonov.³⁾

§ 16

Užívanie vyvlastneného pozemku alebo vyvlastnenej stavby

(1) Vyvlastnený pozemok alebo vyvlastnenú stavbu možno užívať len na účel, na ktorý bola vyvlastnená.

(2) S užívaním pozemku alebo stavby na účel, na ktorý boli vyvlastnené, sa musí začať v lehote určenej v rozhodnutí o vyvlastnení; lehota nesmie trvať viac ako dva roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení a pri líniovej stavbe¹³⁾ nesmie trvať viac ako päť rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení.

§ 17

Zrušenie vyvlastnenia

(1) Na návrh vyvlastneného, vyvlastniteľa alebo ich právnych nástupcov zruší vyvlastňovací orgán úplne alebo čiastočne vyvlastnenie, ak sa v lehote podľa § 16 ods. 2 nezačalo s užívaním pozemku alebo stavby na účel, na ktorý sa vyvlastnila.

(2) Na návrh vyvlastneného alebo jeho právneho nástupcu zruší vyvlastňovací orgán úplne alebo čiastočne vyvlastnenie aj vtedy, ak vyvlastniteľ nezaplatí vyvlastnenému náhradu za vyvlastnenie v lehote uvedenej v rozhodnutí o vyvlastnení.

(3) Návrh na zrušenie vyvlastnenia z dôvodu, že sa nezačalo v lehote podľa § 16 ods. 2 s užívaním pozemku alebo stavby na účel, na ktorý sa vyvlastnila, možno podať do piatich rokov po uplynutí tejto lehoty. Pred uplynutím lehoty podľa § 16 ods. 2 možno podať návrh len vtedy, ak rozhodnutie určujúce využitie pozemku alebo stavby na daný účel stratilo platnosť alebo bolo právoplatne zrušené.

(4) Návrh na zrušenie vyvlastnenia z dôvodu, že vyvlastniteľ nezaplatil náhradu za vyvlastnenie v lehote uvedenej v rozhodnutí o vyvlastnení, môže vyvlastnený podať do piatich rokov po uplynutí lehoty na zaplatenie náhrady uvedenej v rozhodnutí o vyvlastnení.

(5) Vyvlastňovací orgán doručí právoplatné rozhodnutie o zrušení vyvlastnenia príslušnému okresnému úradu na úseku katastra nehnuteľností do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti; rozhodnutie o zrušení vyvlastnenia musí obsahovať údaje o pozemku alebo stavbe podľa osobitného zákona.¹⁰⁾

(6) Práva, ktoré boli vyvlastnenému rozhodnutím o vyvlastnení odňaté alebo obmedzené, opäť nadobúda vyvlastnený alebo jeho právny nástupca dňom právoplatnosti rozhodnutia o zrušení vyvlastnenia. Účinky spojené s vyvlastnením, ktoré nastali podľa § 15 ods. 2 zostávajú zachované. Nárok na náhradu škody a nákladov spojených s vyvlastnením, ktoré vznikli účastníkom vyvlastňovacieho konania, zostávajú zachované.

(7) Ak vyvlastnenie bolo úplne alebo čiastočne zrušené, má vyvlastniteľ nárok na vrátenie poskytnutej náhrady za vyvlastnenie. Ak nedôjde k dohode medzi vyvlastneným alebo jeho právnym nástupcom a vyvlastniteľom o uspokojení týchto nárokov a ich výške, rozhodne o nich súd.

§ 18

Spoločné ustanovenia

(1) Na vyvlastňovacie konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní,¹⁴⁾ ak tento zákon neustanovuje inak

(2) Vyvlastnenie a vyvlastňovacie konanie upravené osobitnými zákonmi¹⁵⁾ nie sú týmto zákonom dotknuté.

(3) Ak sa má podľa zákona zisťovať pobyt vyvlastňovaného, zisťuje vyvlastňovací orgán údaje o jeho pobyte z registra vedeného podľa osobitného predpisu.¹⁶⁾

§ 19

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. júla 2016

Konania o vyvlastnení začaté a právoplatne neukončené pred 1. júlom 2016 sa dokončia podľa predpisu účinného do 30. júna 2016.

§ 19a

Prechodné ustanovenie súvisiace s krízovou situáciou spôsobenou ochorením COVID-19

Počas mimoriadnej situácie, výnimočného stavu alebo núdzového stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 vyvlastňovací orgán

- a) vykonáva ústne pojednávanie len v nevyhnutnom rozsahu alebo v prípade, že na uskutočnení ústneho pojednávania trvá niektorý z účastníkov konania,
- b) môže predĺžiť lehotu na vykonanie úkonu a lehotu na vydanie rozhodnutia bez

predchádzajúceho súhlasu odvolacieho orgánu; vyvlastňovací orgán je povinný o predĺžení lehoty na vykonanie úkonu a lehoty na vydanie rozhodnutia s uvedením dôvodu upovedomiť všetkých účastníkov konania,

- c) vybaví bez zbytočného odkladu podanie, pri ktorom môže vykonať úkony na základe písomne predloženého návrhu, ktorý poskytuje dostatočný podklad na posúdenie podania bez osobného kontaktu s účastníkmi konania.

§ 19b

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 2024

(1) Konania o vyvlastnení začaté a právoplatne neukončené do 31. marca 2024 sa dokončia podľa predpisu účinného do 31. marca 2024. Konania podľa prvej vety dokončí na prvom stupni regionálny úrad a na druhom stupni úrad.

(2) Do 31. marca 2025 sa na účely § 2 ods. 2 záväzným stanoviskom obce alebo mestskej časti rozumie záväzné stanovisko orgánu územného plánovania vydané na žiadosť podľa všeobecného predpisu o územnom plánovaní.

§ 19c

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 2025

(1) Konania o vyvlastnení začaté a právoplatne neukončené do 31. marca 2025 sa dokončia podľa predpisu účinného do 31. marca 2025 a podľa odseku 3.

(2) Ak ide o konanie o vyvlastnení, ktoré sa začalo po 31. marci 2025 a ktoré sa vedie na účely získania práva k pozemku alebo k stavbe a toto právo sa bude preukazovať na účely konania, ktoré sa podľa Stavebného zákona dokončí podľa predpisov účinných do 31. marca 2025, na takéto konanie o vyvlastnení sa použije predpis účinný do 31. marca 2025 a odsek 3. Konanie podľa prvej vety vedie na prvom stupni regionálny úrad a na druhom stupni úrad.

(3) Ak ide o nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom územného rozhodnutia vydaného podľa všeobecne záväzných právnych predpisov účinných do 31. marca 2025, na účely § 2 ods. 2 možno súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania preukázať aj takýmto územným rozhodnutím.

Čl. II

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 72/1969 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 139/1982 Zb., zákona č. 27/1984 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1996 Z. z., zákona č. 58/1997 Z. z., zákona č. 395/1998 Z. z., zákona č. 343/1999 Z. z., zákona č. 388/2000 Z. z., zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 439/2001 Z. z., zákona č. 524/2003 Z. z., zákona č. 534/2003 Z. z., zákona č. 639/2004 Z. z., zákona č. 725/2004 Z. z., zákona č. 93/2005 Z. z., zákona č. 479/2005 Z. z., zákona č. 25/2007 Z. z., zákona č. 275/2007 Z. z., zákona č. 664/2007 Z. z., zákona č. 86/2008 Z. z., zákona č. 8/2009 Z. z., zákona č. 70/2009 Z. z., zákona č. 60/2010 Z. z., zákona č. 144/2010 Z. z., zákona č. 249/2011 Z. z., zákona č. 317/2012 Z. z., zákona č. 345/2012 Z. z., zákona č. 180/2013 Z. z., zákona č. 368/2013 Z. z., zákona č. 388/2013 Z. z., zákona č. 488/2013 Z. z. a zákona č. 293/2014 Z. z. sa mení takto:

1. V § 17 ods. 1 prvá veta znie:

„Písomná výzva na uzavretie dohody, ktorá obsahuje náležitosti podľa všeobecného predpisu o vyvlastňovaní,^{6c)} sa doručuje do vlastných rúk vlastníkovi nehnuteľnosti alebo jeho splnomocnencovi na preberanie zásielok (ďalej len „adresát“), a to prostredníctvom poštového podniku ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 6c znie:

„6c) § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

2. § 17a znie:

„Z dôvodu výstavby a správy diaľnic, ciest a miestnych komunikácií vrátane zriadenia ich ochranných pásiem a na vybudovanie súvisiacich vyvolaných úprav možno vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vo verejnom záujme za náhradu obmedziť alebo nehnuteľnosti za odplatu vyvlastniť. Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahuje sa na vyvlastnenie všeobecný predpis o vyvlastňovaní.“.

3. Poznámka pod čiarou k odkazu 6d znie:

„6d) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov, zákon č. 669/2007 Z. z. o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, zákon č. 282/2015 Z. z.“.

Čl. III

Zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 580/2003 Z. z., zákona č. 479/2005 Z. z., zákona č. 561/2005 Z. z., zákona č. 193/2007 Z. z., zákona č. 500/2007 Z. z., zákona č. 179/2008 Z. z., zákona č. 435/2008 Z. z., zákona č. 191/2009 Z. z., zákona č. 469/2009 Z. z., zákona č. 556/2010 Z. z., zákona č. 133/2013 Z. z., zákona č. 402/2013 Z. z., zákona č. 35/2014 Z. z. a zákona č. 259/2015 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 5 ods. 2 sa na konci pripája veta:

„Z dôvodu zriadenia alebo prevádzkovania prístavov určených na verejné používanie možno vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vo verejnom záujme za náhradu obmedziť alebo nehnuteľnosti za odplatu vyvlastniť.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 1c znie:

„1c) Zákon č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

Čl. IV

Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení zákona č. 479/2005 Z. z., zákona č. 208/2009 Z. z., zákona č. 262/2011 Z. z., zákona č. 180/2013 Z. z., zákona č. 38/2014 Z. z. a zákona č. 104/2014 Z. z. sa mení takto:

V § 43a odsek 1 znie:

„(1) Ak je ohrozené zachovanie a riadne užívanie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, môže krajský pamiatkový úrad alebo iná osoba dať príslušnému vyvlastňovaciemu úradu návrh na jej vyvlastnenie vo verejnom záujme. Na vyvlastňovacie konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o vyvlastňovaní.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 38a znie:

„38a) Zákon č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

Čl. V

Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 7/2005 Z. z., zákona č. 353/2005 Z. z., zákona č. 520/2005 Z. z., zákona č. 198/2007 Z. z., zákona č. 209/2007 Z. z., zákona č. 270/2008 Z. z., zákona č. 552/2008 Z. z., zákona č. 477/2008 Z. z., zákona č. 276/2009 Z. z., zákona č. 492/2009 Z. z., zákona

č. 224/2010 Z. z., zákona č. 130/2011 Z. z., zákona č. 348/2011 Z. z., zákona č. 371/2014 Z. z., zákona č. 87/2015 a zákona č. 117/2015 Z. z. sa dopĺňa takto:

1. V § 47 ods. 2 sa za slová „colné konanie,“ vkladajú slová „vyvlastňovacie konanie“.
2. V § 47 sa za odsek 2 vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

„(3) Na vyvlastňovaný pozemok alebo na vyvlastňovanú stavbu, ktorá je súčasťou konkurznej podstaty, vzniká zo zákona predkupné právo vyvlastiteľovi dňom začatia vyvlastňovacieho konania. Predkupné právo vyvlastiteľa sa zapíše do katastra nehnuteľností na návrh vyvlastiteľa; prílohou návrhu je autorizačne a úradne osvedčený geometrický plán.“.

Doterajšie odseky 3 a 4 sa označujú ako odseky 4 a 5.

Čl. VI

Zákon č. 669/2007 Z. z. o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 86/2008 Z. z., zákona č. 540/2008 Z. z., zákona č. 235/2011 Z. z., zákona č. 70/2012 Z. z. a zákona č. 368/2013 Z. z. sa mení takto:

1. V § 6 sa vypúšťajú odseky 2 a 4.

Doterajší odsek 3 sa označuje ako odsek 2 a doterajšie odseky 5 až 7 sa označujú ako odseky 3 až 5.

2. V § 6 ods. 4 sa nahrádzajú slová „odseku 4 alebo odseku 5“ slovami „odseku 3“.
3. V § 9a ods. 3 v druhej vete sa slová „stavebného zákona“ nahrádzajú slovami „všeobecného predpisu o vyvlastňovaní“.
4. Poznámka pod čiarou k odkazu 12 znie:
„12) Zákon č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.
5. Poznámka pod čiarou k odkazu 14 znie:
„14) § 17 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.
§ 4 zákona č. 282/2015 Z. z.“.

Čl. VII

Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 433/2010 Z. z., zákona č. 547/2010 Z. z., zákona č. 393/2011 Z. z., zákona č. 547/2011 Z. z., zákona č. 352/2013 Z. z., zákona č. 402/2013 Z. z., zákona č. 432/2013 Z. z., zákona č. 152/2014 Z. z. a zákona č. 259/2015 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Za § 10 sa vkladá § 10a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 10a Výkup nehnuteľností

Písomný návrh na uzavretie dohody, ktorý obsahuje náležitosti podľa všeobecného predpisu o vyvlastňovaní^{4a)} sa doručuje do vlastných rúk vlastníkovi nehnuteľnosti alebo jeho splnomocnencovi na preberanie zásielok, a to prostredníctvom poštového podniku ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Súčasťou písomného návrhu na uzavretie dohody je aj upozornenie o tom, že ak sa vlastník nehnuteľnosti nevyjadrí k návrhu na uzavretie dohody do 15 dní odo dňa doručenia, považuje sa návrh na uzavretie dohody za odmietnutý.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 4a znie:

„4a) § 3 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení

vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

2. V § 11 ods. 2 sa slová „upravujú všeobecné predpisy“ nahrádzajú slovami „upravuje všeobecný predpis o vyvlastňovaní.⁵⁾“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 5 znie:

„5) Zákon č. 282/2015 Z. z.“.

Čl. VIII

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2016.

Andrej Kiska v. r.
Peter Pellegrini v. r.
Robert Fico v. r.

- 1) § 24 zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov.
§ 21 ods. 5 Stavebného zákona.
- 1a) § 11 ods. 10 zákona č. 371/2021 Z. z. o významných investíciách.
- 2) § 17 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.
§ 10a zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 3) § 17a zákona č. 135/1961 Zb. o v znení neskorších predpisov.
§ 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov.
§ 31 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
§ 5 zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
§ 6 zákona č. 669/2007 Z. z. o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.
§ 11 zákona č. 513/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 4) § 28 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 5) § 8 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 129/1996 Z. z.
- 6) § 17 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov.
- 7) § 50 ods. 6 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.
- 8) Napríklad § 41a ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov, § 23 zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- 9) § 8 ods. 3 a 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.
- 10) § 42 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.
- 10a) § 60 ods. 3 vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.
- 12) § 38 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 12a) Zákon č. 142/2024 Z. z. o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 13) § 4 ods. 3 Stavebného zákona.
- 14) Zákon č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 15) Napríklad zákon č. 319/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov.
- 16) Napríklad zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

